

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2022/2023-8)

16 EKİM DÜNYA GIDA GÜNÜ (2022)

KİMSEYİ GERİDE BIRAKMA

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), açlık sorunu yaşayanlar için farkındalık oluşturmak, yapılabileceklerle dikkat çekmek ve herkes için sağlıklı beslenmeyi sağlamak için kuruluş günü olan 16 Ekim'i Dünya Gıda Günü olarak ilan etmiştir.¹

Dünya Gıda Günü için 2022 yılında özel bir tema var mıdır?

Evet, bu yıl Dünya Gıda Günü teması "*KİMSEYİ geride bırakma- Daha iyi üretim, daha iyi beslenme, daha iyi bir çevre ve daha iyi bir yaşam*" olarak belirlenmiştir. Daha iyi bir dünya inşa etme yolunda ilerleme sağlanmış olsa da insani gelişme, yenilik veya ekonomik büyümeden yararlanamayan insanlar bulunmaktadır. Küreselleşen dünyada ekonomiler, kültürler ve nüfuslar giderek birbirine daha bağımlı hale gelmektedir. Bazı insanlar yaşam koşullarından dolayı savunmasız gruplarda bulunmaktadır. Bir insanın geride kalmış olması sadece o insanı değil herkesi etkilemektedir. Küresel krizler karşısında, daha çok çözüm yoluna ihtiyaç duyulmaktadır. Daha iyi üretim, daha iyi beslenme, daha iyi bir çevre ve daha iyi bir yaşam amaçlanmaktadır. Kalkınmayı, kapsayıcı ekonomik büyümeyi ve daha fazla dayanıklılığı temel alan sürdürülebilir, bütünsel çözümler uygulayarak tarımsal gıda sistemleri oluşturulması amaçlanmıştır. Sürdürülebilir dünyada herkes önemlidir. Tüm paydaşlar ve bireyler, herkesin gıda, beslenme, barış ve eşitlik hakkını önceliklendirmek için birlikte çalışmalıdır. Gençler dahil her birey sürdürülebilir bir gelecek için çaba göstermelidir.²

Beslenme ile ilgili güncel duruma ilişkin veriler

Dünyada beslenme ile ilgili çok çeşitli sorunlar vardır. COVID-19 salgını, ekonomik zorluklar, artan fiyatlar, iklim değişikliği, eşitsizlik, çatışmalar dâhil olmak üzere birçok durum sağlıklı, dengeli ve yeterli gıdaya erişimi ve gıdanın bulunabilirliğini etkilemektedir. Dünyada milyonlarca insan sağlıklı, yeterli ve dengeli beslenememektedir. Bu insanlar gıda güvencesizliği (sağlığın korunması ve devamı için yeterli sağlıklı gıdaya erişememe) ve yetersiz beslenme ile mücadele etmektedir. Aşırı yoksullar çoğunlukla kırsal alanlarda yaşamaktadır ve geçimlerini genelde tarım ile sağlamaktadır. Doğal ve insan kaynaklı afetlerden en çok etkilenenler genellikle bu kişilerdir ve onların eğitim, finans, inovasyon ve teknolojilere erişimi zor olmaktadır.^{2,3}

Duruma ilişkin bazı güncel veriler aşağıda sıralanmıştır: ^{3,4}

- ✓ 3,1 milyar kişi sağlıklı beslenme koşullarını karşılayamamaktadır (Dünya nüfusunun %40'ı).
- ✓ 828 milyon insan açlık yaşarken, 8 yetiştikenden 1'i obezdir. Obezite; düşük ve orta gelirli ülkeler dahil olmak üzere Dünya genelinde artan bir sorundur.

¹ FAO. 2022. Activity Book - Leave no one behind. Better production, better nutrition, a better environment, and a better life. Rome. <https://doi.org/10.4060/cc0239en>

² [Internet] <https://www.fao.org/world-food-day/about/en> Erişim Tarihi: 08.10.2022

³ [Internet] <https://www.fao.org/3/cc0689en/cc0689en.pdf> Erişim Tarihi: 08.10.2022

⁴ FAO. 2022. World Food Day: Get involved! Tips and actions for individuals, governments, private companies and corporations, schools, civil society, and academia and more. Rome. <https://doi.org/10.4060/cc0582en>

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2022/2023-8)

- ✓ 193 milyon insan, yüksek şiddetli gıda güvencesizliği yaşamıştır ve hayatta kalabilmek için insani yardıma ihtiyaç duymuştur.
- ✓ Çatışmalar, yaşanan gıda güvencesizliği sorununun temel nedenlerinden biridir.
- ✓ Her gün 30.000'den fazla insan çatışma ve zulüm nedeniyle evlerini terk etmek zorunda kalmaktadır.
- ✓ Aşırı yoksulların %80'inden fazlası kırsal bölgelerde yaşamaktadır ve birçoğu geçimi tarım- gıda sistemine bağımlıdır.
- ✓ Küresel olarak, kadınların orta veya ciddi düzeyde gıda güvencesizliğinden mustarip olma sıklığı erkeklerden %15 daha fazladır.
- ✓ Dünya genelinde 160 milyon çocuk, işçi olarak çalışmaktadır. Çocuk işçilerin %70'inden fazlası tarım sektöründe çalışmaktadır.
- ✓ İklim değişikliği, kırsal kesimdeki yoksulların tarımsal verimlerini ve üretkenliklerini diğerlerine göre daha fazla etkileyerek; haşerelerin, hastalıkların artmasına ve başlıca temel ürünlerin besin bileşiminin değişmesine neden olmaktadır.

Gıda ve Tarım Örgütü neler önermektedir?

Gıda ve Tarım Örgütü bu sorunlara karşı yapılabilecekler için önerilerde bulunmaktadır. Bireylere yönelik olarak yapılan bazı öneriler aşağıdadır:⁴

- ✓ Konuya ilgisiz olmamak
- ✓ Doğru bilgileri paylaşmak
- ✓ Bağışta bulunmak
- ✓ İhtiyaç kadar gıda ürünü almak ve tüketmek
- ✓ İklim değişikliği mücadelesine katkıda bulunmak
- ✓ Küçük ölçekli gıda üreticilerini desteklemek
- ✓ Enerji kullanımı azaltmak

Dünya Gıda Günü için yapılan etkinlikler nelerdir?

Dünya Gıda Günü'nü Birleşmiş Milletler takviminin en çok kutlanan günlerinden biri yapan, dünya genelinde 150 ülkenin katılımıdır. Yüzlerce etkinlik ve sosyal yardım faaliyetleri paydaşları ve gençler dahil toplumları elliden fazla dilde bir araya getirmektedir. Düzenlenen etkinliklerde hiç kimseyi geride bırakmadan, açlığın önlenmesi ve herkes için sağlıklı beslenme amacıyla dünya çapında farkındalık artırılmaktadır ve insanlar çözüm için yapılacaklara teşvik edilmektedir.⁴ Gıda ve Tarım Örgütü kampanyalar için internet aracılığıyla kaynaklar oluşturmuştur.⁵ Gençler ve çocukların katılımı için "Kimseyi geride bırakmayın" etkinlik kitabı yayımlanmıştır.¹ 5-19 yaş grubu için poster yarışması düzenlenmiştir.⁶ Yapılacak etkinlikler, sosyal medya kampanyaları ve ücretsiz sağlanan dijital materyaller için FAO web sitesinden bilgi alabilirsiniz.^{5,7}

⁵ [İnternet] <https://www.fao.org/world-food-day/communication-toolkit/en> Erişim Tarihi: 09.10.2022

⁶ [İnternet] <https://www.fao.org/world-food-day/contest/en> Erişim Tarihi: 09.10.2022

⁷ [İnternet] <https://www.fao.org/world-food-day/en> Erişim Tarihi: 09.10.2022